

חגי ח. שבתאי, עו"ד
אריה שפירא, עו"ד
גלי פלד-שבתאי, עו"ד
אלון וילנר, עו"ד ומגשר
אופיר לוי, עו"ד, מגשר ונוטריון
שרית ויור, עו"ד
יוליה פק חלמיש, עו"ד**
ענת סער, עו"ד*
הלל ארצי, עו"ד ומגשר***
אסנת קולודני-חיים, עו"ד*
קרן נדולני, עו"ד*
ענבל זוסמן, עו"ד
יוני אייזן, עו"ד
לירז גונן-אללוף, עו"ד

* מוסמך (LLM.) משפטים
** חברת לשכת עוה"ד ניו יורק
*** מוסמך (MSc.) במדעי הטבע

יז' באלול ה'תשע"ב
4.9.12

חוזר משרד 18/12 – מעבידים? היזהרו!

החוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, תשע"ב- 2011 הביא לשינוי משמעותי במעמד של המעבידים והעובדים בשוק העבודה וחשוב להכיר אותו.

תחולה ותכלית

ביום 19.6.12 נכנס לתוקפו החוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, אשר מטרתו להגביר ולייעל את אכיפתם של דיני העבודה הקיימים. החוק מטיל אחריות רחבת היקף על מעסיקים, מנכ"לים וגם על מזמיני שירותים בתחומים של שמירה ואבטחה, ניקיון והסעדה פנימית (להלן-"מזמין שירות").

החוק חל גם על יחיד המעסיק עובדים שלא במסגרת עסק, כגון אדם פרטי המעסיק עוזרת בית וכן על עובד ברשות ציבורית- החוזר לא יפרט את הוראות החוק במקרים הנ"ל.

הטלת עיצום כספי על מעסיק

מפקח עבודה בכיר אשר ימונה על ידי שר התמ"ת (להלן-"הממונה") יהיה מוסמך להטיל עיצום כספי על מעסיק שפעל בניגוד לחוקי המגן במשפט העבודה, על פי סוג העבירה ובגין כל הפרה. כאשר החוק קובע מדרגים שונים לעבירות שונות. בגין הפרה נמשכת (הפרת הוראת חוק לאחר שהתקבלה בגינה הודעה על כוונה להטיל עיצום כספי), עלול המעסיק להיות מחויב בעיצום כספי בשיעור המקורי בתוספת 50% מהעיצום הכספי לכל יום שבו נמשכת ההפרה.



חגי שבתאי, שפירא משרד עורכי-דין
Hagay Shabtay, Shapiro Law Offices

בגין הפרה חוזרת (הפרת אותה הוראת חוק במהלך שנתיים ממועד ההפרה הקודמת שבגינה הוטל עיצום כספי או שבגינה הורשע המעסיק) עלול המעסיק להיות מחויב בכפל קנס. **וידגש כי תשלום העיצום הכספי אינו גורע מאחריותו הפלילית של המעסיק על פי חוקי העבודה הכלליים.**

אחריות אישית של מנכ"ל

החוק קובע כי על המנהל הכללי של המעסיק לפקח ולנקוט בכל האמצעים הסבירים למניעת הפרת חוקי העבודה הקבועים בתוספת השנייה לחוק, כגון: אי ניהול פנקס חופשה ו/או אי מתן חופשה ו/או אי תשלום דמי חופשה/פדיון חופשה על פי חוק חופשה שנתית, אי ניהול פנקס שעות לפי חוק שעות עבודה ומנוחה, אי קביעת תקנון לפי החוק למניעת הטרדה מינית וכו'.

הממונה רשאי לשלוח התראה למנהל הכללי ולדרוש ממנו לפקח כי המעסיק ינקוט באמצעים הנדרשים להפסקת ההפרה או למניעת הישנותה תוך פרק הזמן שיקבע בהתראה. מנכ"ל שלא ינקוט באמצעים הנדרשים בהתראה ולא יצליח להוכיח כי עשה כל אשר יכול היה על מנת למלא את חובתו עלול לשאת בעיצום כספי בגובה של 25% מהעיצום הכספי שהיה ניתן להטיל על המעסיק בשל אותה הפרה. בחוק נקבע כי מנכ"ל אינו יכול לבטח את אחריותו ואף לא לקבל פיצוי או שיפוי בגינה.

אחריות אזרחית של מזמין שירות

החוק מאפשר פתיחת הליכים אזרחיים נגד מזמין שירות בגין הפרת חוקי העבודה המפורטים בתוספת השלישית לחוק וכן בגין הפרת צווי הרחבה בעניין תשלום דמי הבראה, החזר הוצאות נסיעה, פנסיה, דמי חגים, תוספת יוקר וצווי הרחבה ענפיים שעניינם רכיבי שכר המרכיבים את ערך שעת העבודה, וזאת בהתקיים התנאים המפורטים בחוק.

הגנה מתביעה אזרחית

למזמין שירות תהיה הגנה טובה מפני אחריות אזרחית, אם יעלה בידו להוכיח כי נקט באחד האמצעים הבאים:

הפרת החובה תוקנה במלואה מיום היווצרות עילת התובענה.

מזמין השירות הסתמך בתום לב על בדיקות תקופתיות שנערכו לגבי 10% לפחות מהעובדים, לפחות אחת לתשעה חודשים על ידי בודק שכר ועם גילוי ההפרה של החובה עשה כל שביכולתו לתיקון ההפרה על ידי הקבלן בשל הפרת החובה, ואם לא תוקנה ההפרה ביטל את החוזה בתום לב.

מזמין השירות הסתמך בתום לב על בדיקות תקופתיות שנערכו על ידי בודק שכר מוסמך בסמוך לפני מועד הפרת החובה.



אחריות פלילית של מזמין שירות

החוק מאפשר הטלת אחריות פלילית על מזמין שירות ועל מנהלו הכללי בקשר לקבלת שירותים על ידי עובדי קבלן המועסקים אצלו בהתקיים התנאים המפורטים בחוק.

כך למשל, בהתקיים התנאים הקבועים בחוק, ניתן לחייב מזמין שירות בקנס בגובה של 226,000 ₪ בגין אי תשלום שכר מינימום או ניכוי שלא כדין משכר של עובד המועסק על ידי קבלן אצל מזמין השירות.

אחריות אזרחית ופלילית של מזמין שירות בגין כריתת הסכם התקשרות שאיננו עומד בדרישות החוק

החוק קובע כי מזמין שירות **שלא יכלול בהסכם ההתקשרות שלו הוראות מסוימות המפורטות בחוק יחויב באחריות אזרחית כלפי עובדי הקבלן המועסקים אצלו** כאשר במקרה כזה לא יחולו לגביו הגנות כלשהן. בנוסף החוק קובע כי יהיה ניתן לחייב הן את מזמין השירות והן את מנהלו באחריות פלילית ולהטיל עליהם קנס **עקב אי הכללת התנאים הקבועים בחוק בהסכם ההתקשרות.**

הטלת עיצום כספי על מזמין שירות

הממונה יהיה מוסמך להטיל עיצום כספי גם על מזמין שירות בגין הפרות שיבצע קבלן שירותים כלפי עובדיו, בקשר להוראות החוק המפורטות בתוספת השלישית לחוק. העיצום הכספי שניתן להטיל על מזמין שירות הנו בגובה העיצום הכספי אשר ניתן להטיל על המעביד בגין הפרת הוראות החוק על פי המדרג שנקבע בתוספת השנייה לחוק.

הוראות כלליות

אין בהוראות החוק כדי ליצור יחסי עובד מעביד בין מזמין שירות לבין עובד של קבלן המועסק אצלו.

אין בהוראות החוק כדי לשלול יחסי עובד מעביד בין מזמין שירות לבין מי שהחל בביצוע השירות אצלו כעובד קבלן.



חגי שבתאי, שפירא משרד עורכי-דין
Hagay Shabtay, Shapiro Law Offices

זכות עובד קבלן כלפי מזמין שירות, אינה ניתנת להתניה או לויתור, הוראה בחוזה הקובעת אחרת אין לה תוקף.

אסור לשפות או לשלם, בין במישרין ובין בעקיפין, עיצום כספי שהוטל על אחר. תניה בחוזה הקובעת זכות לשיפוי בטלה.

אין לבטח, במישרין או בעקיפין, אדם מפני עיצום כספי שיוטל עליו לפי חוק זה, והתקשרות בחוזה כאמור בטלה.

מאת: עוה"ד אסנת קולודני חיים, המתמחה בדיני עבודה, מרצה ומקיימת סדנאות וימי עיון בדיני עבודה.

האמור בחוזר אינו בגדר חוות דעת משפטית אלא מידע כללי שאינו מהווה ייעוץ משפטי מכל סוג.